

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor. Egészévre 8 kor.
Fél évre 4 „ Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő:

ZÁDORY KÁROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

A vidéki központok.

Egyik fővárosi lap, nem minden czélzatoság nélkül tett említést arról, hogy tömeges kéressel járul a Zsilvölgy közönsége a kormány elé. Ugyan ezen lap az emlékiratot benyújtása, a küldöttség fogadtatása után egészen más intenczióval méltatta és helyeselte törekvésünket, elismervén, hogy szükség van a saját erejéből e vidék központjává izmosodott Petrozsény támogatására, hogy mindazon fontos feladatoknak megfelelhessen, melyekre földrajzi fekvésénél s fejlettségénél fogva itt hivatva van. Hasonló méltánlással emlékeztek meg a fővárosi lapok a küldöttségileg kifejezésre juttatott törekvésünkről, vagy is arról, hogy itt a határszálen különösen szükség van erős vidéki központra.

Jogosult büszkeséggel elismeri az egész ország, hogy fővárosunk mesés gyorsasággal fejlődik, de a ki öszinte akar lenni, annak el kell ismerni, hogy a székes főváros erőszakolt fejlesztése és a vidéki városok s községek hanyatlása között a legszorosabb okozati összefüggés van.

Elvitázhatalan tény, hogy az irányadó körök évtizedek óta azon igyekeztek, hogy az ország központján, a fővárosban minél nagyobb ipari és kereskedelmi életet teremtsenek. Ha gazdálkodó és gazdaságilag fejlődő nép volnánk, akkor ezek a központosító törekvések a vidék hátránya nélkül lettek volna megvalósíthatók; de sajnos, az utolsó emberöltő alatt hazánk népe nemhogy meggazdagodott volna, hanem ijesztő módon szegényedett; ha tehát az általános hanyatlás mellett a főváros mégis rohamosan növekedett, akkor erejét nem saját természetes fejlődéséből merítette, hanem a vidéktől vonta el.

Még nem is olyan régen, minden kis vidéki városnak megvolt a maga elég módos kisiparos osztálya és elég virágzó régi kereskedelme. Nem is voltak ritkák a 80—100 éves kereskedő családok a vidéki városokban, akik körében a tisztességes üzleti szellem, becsületesség, szoliditás nemzedékről nemzedékre át öröklődött. Ez a régi kereskedő elem és kisiparosaink tömött sorai éppen olyan erős támaszai voltak a magyarságnak, mint a ma már -- sajnos -- nagy mértékben pusztulásban levő birtokos köznemesség.

És bizony -- ezen jólét helyén ma a vidéki városokban és községekben csak a legszomorúbb pusztulás és hanyatlás képét látjuk mindenfelé. —

Tarifa és vasút az üzleti életet lehetőleg a fővárosba tereli, tehát elvonja a vidéki városok és községek éltető elemét. Először tönkre ment a kisiparos. Tönkretette a közel külföldi gyáripár nagy versenye, melynek legbuzgóbb terjesztői pedig éppen a fővárosi nagy áruházak voltak. —

Azután a helytelen gazdasági törekvések egész sora a régi szolid vidéki kereskedelmet tette tönkre. Egyik régi, jólirú üzég boltja a másik után zárult be; a régi szolid üzleti szellem nem birt megbirkózni az új idők -- talán gyorsabb, de minden esetre tágabb lelkiismeretű üzletembereivel. Nem kell félni; -- az a régi bolt rövid idő múlva újra megnyílik, új, fényes, hangzatos czimet is kap, de új tulajdonosa már nem lesz kereskedő, hanem szennál, a budapesti és bécsi nagy áruházak egyszerű megbízottja.

A gazdasági erők és vagyoniilag független elemek megfoghatkozása maga után vonta azután a vidéki városok elhanyaglását is minden más téren.

Egy egy törvényszék, vagy pénzügyigazgatóság megszerzésével próbálta és vélte egyik -- másik kipótolhatni a régi pezsgő gazdasági életet.

Most azután se pénz, se posztó, se gazdag, Budapest, se jómodú és jóindulatú vidék; hanem igenis ijesztő szegénység és pénztelenség van szer- te mindenütt, a hová csak tekintünk. —

Ez nem tarthat így tovább, mert ebbe az állapotba mindnyájan belepusztulunk. —

Be kellett látni az intéző köröknek azt, hogy a közérő nem egy hirtelen nagyra nőtt főváros, hanem a jómodú, eleven gazdasági élettel bíró vidék képezi. Majd ha a helyes gazdasági politikával kigyógyítjuk a vidéket vérszegénységéből, mely elcseneveztetti, akkor aztán a főváros, a dolgok természetes rendje folytán újra fejlődésnek indul és akkor majd az a fejlődés nemcsak gyors, hanem természetes és biztos leendő.

Mintha azonban a legutóbbi időben már egy kicsit jobb szellők is kezdenének fújdogni a vidékre nézve, A tisztességtelen verseny ellen hozott törvény első sorban a vidéki kereskedelemnek válik majd hasznára, úgy szintén a hálalók megrendszabályozása is. — Mindez azonban elenyésző kicsiség ahhoz a határhoz képest, a melyet egy helyes iparpolitika volna képes elérni. Tele van nálunk mostanában a levegő az iparfejlesztés eszméjével.

Ez az eszköz, melytől új életet várhatnak a vidéki központok, ha újra felébredt öntudatuk segítségével azt a saját érdekeik előmozdítására okosan tudják felhasználni. —

Vidéki iparunk legmesszebb menő támogatása és az állami támogatással megteremtett gyáripár decentralizálása képezik a helyes magyar iparpolitika kiskatáját.

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Tanulj dalt a zengő zivatartól,
Mint nyög, ordít, jajgat sir és bömböl,
Fákat tép ki és hajókat tördel.
Életet fojt, vadat és embert öl,
Háború van most a nagyvilágban,
Isten sírja vesztet a szent honban.
Húzd ki tudja meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyütt vonóból: — bot.

Ki volt ez elfojtott sóhajlás,
Mi üvölt, sir e vad rohanatban,
Ki dörömböl az ég boltozatján,
Mi zokog, mint malom a pokolban,
Halló angyal, tört sziv, örült lélek,
Vert hadak, vagy vakmerő remények?
Húzd, ki tudja s. t. b.

Húzd rá cigány, megittad az árát,
Ne lógasd a lábadat hiába;
Mit ér a gond kenyéren és vizen,

Tölts hozzá bort a rideg kupába.
Mindig így volt e világi élet,
Egyszer fázott, másszor lánggal égett;
Húzd, ki tudja meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyütt vonóból bot,
Sziv és pohár tele búval borral,
Húzd rá cigány, ne gondoldj a gonddal.

Véred forrjon, mint az örvény árja,
Rendüljön meg a velő agyadban,
Szemed égjen, mint az üstökös láng,
Húrod zengjen részről szilajabban,
És keményen, mint a jégverése.
Oda lett az emberek vetése.
Húzd, ki tudja stb.

Mintha újra hallanók e pusztán,
A lázadt ember vad keserveit,
Gyilkos testvér botja zuhanását,
S az első árva sirbeszédeit,
A keselynek szárnya csattogását,
Prometheusznek hallhatatlan kinját.
Húzd, ki tudja stb.

A vak csillag, ez a nyomorú föld
Hadd forogjon keserű levében,
S annyi bán, szenny s ábrándok dühétől,
Tisztuljon meg a vihar hevében,
És hadd jöjjön el Noé bárkája,

Mely egy új világot zár magába.
Húzd, ki tudja meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyütt vonóból bot.
Sziv és pohár tele búval borral,
Húzd rá cigány ne gondoldj a gonddal.

Húzd, de még se, -- hagyj békét a húrnak,
Lesz még egyszer ünnep a világon,
Majd ha elfáradt a rész haragja,
S a viszály elvézlik a csatákon,
Akkor húzd meg újra lelkesedve
Istennek teljék rajta kedre,
Akkor vedd fel újra a vonót,
És derüljön zordon homlokod.
Szüdd teljék meg az öröm borával
Húzd, s ne gondoldj a világ gondjával.

*) Országsszerzte ünnepet til a magyar nemzet Vörösmarty születésének századik évfordulója alkalmából. A magyar költők királyának elismert nemzeti lantosunk ünneplésének központja a nagy költő születéshelye: Szekesfehérvár volt, de az egész nemzet hálás kegyelettel s ünnepléssel adozott Vörösmarty soha el nem évülő dicsőségének.

Ezen okból indokoltnak tartjuk a költő-király annak idején óriási feltűnést keltett nagyhatású s örökbeesü költeményét közölni s ezzel az ő emlékének áldozni.

Szerk.

Ugy szociális, mint közgazdasági érdekeink azt követelik a legsürgősebben, hogy szakítsunk az eddig károsnak bizonyult, természetellenes központosító törekvésekkel; jó módú vidék és erős nemzet; ez a kettő egymást fedő, kiegészítő fogalom.

Midőn a kormányhoz fordult a Zsilvölgy közönsége a kérelmezett közintézmények létesítéséért, nemcsak kulturális haladásának feltételeit kívánja megszerezni, hanem államérdekből egy erős vidéki központot kíván itt teremteni, hogy mint az államtest egyik végtagja, életképes erő kifejtésével közrehatasson az állami feladatok teljesítéséhez.

Szükséges tehát, hogy Petrozsény egy élet-erős vidéki központtá legyen.

Az osztatlan közbirtok kezeléséről.

A tulajdonjog fogalmánál fogva és a törvény pozitív rendelkezése alapján, mező földbirtokát a törvény korlátai között gazdaságilag mindenki szabadon használhatja.

Hunyadvármegyében és így a Zsilvölgyben is számottevő, a helyi viszonyok között fontossággal bíró két-féle birtok van, u. m.: tagosított osztott magán birtok és osztatlan közbirtok. A magán birtokot a tulajdonos használja úgy a mint akarja, de a közbirtok, mely tekintélyes közgazdasági tökegyont képez, tapasztalás szerint sem a közgazdaság sem a jogos tulajdonosok érdekében ki nem használhatók, tényleg, olyan „Csáky-szalmája“-féle: reselvasztandó nullus.

Vezetővé felesperedett néhány élelmesebb közbirtokos a törvény rendelkezése ellenére az ilyen osztatlan közbirtok felett a jogosult tulajdonosok törvény szerinti biztosított érdeke ellenére és rendelkezési jogának figyelmen kívül hagyásával intézkedik.

A tanulatlan, törvénytudatlan közbirtokosok zúgolódnak, de nem tudnak magukon segíteni, a helyhatóságok pedig nem törődnek az ügyvel. Pedig az 1894. évi XII. t. cz. ezt elutasíthatatlan köteletségüké teszi sőt egyenesen rendeli, hogy ha a közös ingatlanok tulajdonosai birtokossági testületet nem szerveznek, a birtokosság ügyeit az előjáróság vezeti.

Tudomásunk szerint a Zsilvölgyben sőt Hunyadvármegyében csak a petrillai és az a. b. iszkronyi közbirtokosság van szervezkedve sőt azt határozottan állítjuk, hogy a petrozsényi nincsen szervezve s azt is, hogy ügyeit a helyhatóság nem vezeti. Azt hozzák fel a szervezkedés akadályául, hogy az osztatlan közbirtok nincsen bíróság meghatározva. Amde ez helytelenül kiokoskodott ürügy, mert feltéve, hogy így van

vagyon elkülönítés ügye, akkor is pozitív rendelkezik a hivatkozott törvény, de azt semmi esetre sem engedi meg, hogy a közbirtok ügyének vezetése iránt intézkedés ne történjék.

Ezt bizonyítja a m. kir. földmívelésügyi miniszternek f. é. 97.128 — számú rendelete is melyszerint egyöntetű eljárás biztosítása céljából, — a belügyminiszterrel egyetértőleg — értesíti a törvényhatóságot, hogy az 1894. évi XII. t. cz. alapján szervezett birtokosságok költségvetései és számadásai, mint a községi háztartási költségvetés, illetőleg számadás mellékletei, beterjesztendők ugyan a törvényhatósághoz, de a törvényhatósági közgyűlés a birtokossági számadásnak illetve költségvetésnek egyes tételeit, érdemileg nem bírálhatja felül, hanem azok jövelem megállapítását egyszerűen tudomásul veszi. Az 1894. évi XII. t. cz. 10 §-a értelmében a birtokosságok kiadásai a községi költségvetéssel együtt, — de a többi kiadásoktól elkülönítve lévén megállapítandók a birtokossági bevételek és kiadások előirányzata, valamint számadása, — melynek az előiránnyal teljesen azonos elbírásban kell részesülnie, — a községi költségvetéshez, illetve számadáshoz külön mellékletként csatolandó. — A törvényhatósági közgyűlés ezen birtokossági költségvetéseket, illetve számadásokat azért nem bírálhatja felül, mert az 1894. évi XII. t. cz. 10 §-ának két utolsó bekezdése. Valamint 11 §-a értelmében, ha a birtokosság ügyeit a községi előjáróság vezeti, — az előjáróságot ezen minőségben is a képviselő testület, illetőleg az első fokú hatóság ellenőrzi, ha pedig a birtokosság szervezkedett, a birtokossági közgyűlés, ezt pedig első fokon a közgazgatási bizottság van hivatva ellenőrizni.

Tehát még a bizottsági számadás ellenőrzéséről is gondoskodik a törvény s ennek alapján az illető miniszter. De hogy a petrozsényi — s minden bizonynyal a vármegye valamennyi — közbirtokosságának számadása a hivatkozott törvény és miniszteri rendelet szerint a törvényhatóságnak be nem terjesztett, azt határozottan állítjuk.

Nem a forrás miatt, hanem a közérdek megóvása szempontjából ezt a fontos kérdést szónéklül hagynunk nem volt szabad. Kötelességünket megtettük, többet nem tehetünk.

TANÜGY.

Tanügyünk fejlődése, fokmérője a nemzeti művelődésnek, melynek alapvetői a néptanítás.

Ma már idejét múlta az a felfogás:

— „A kit az Ur- Isten megver;

Abból lesz iskolamester.“

A népoktatásnak hivatott apostolai ma sem örvehetnek ugyan annak a méltánylásnak, melyet megérdemelnek, de ez nem csüggeszti őket. Küzdenek a magasztos cél tudatában s az erőfeszítés hatékonyabb érvényesülését szemelőtt tartva egyesülnek. „Concordia parve res crescunt.“

A hunyadmegyei tantestület Zsil-járási köre, min szervezett testület szintén a népnevelés-ügy érdekében egyesült. Ezt bizonyítja a járási kör f. hó 10-én Petrillán tartott évi rendes közgyűlése, mely minden tekintetben oly emelkedett színvonalon állott, mely a tagok szakképzettséggel párosult általános műveltségére, szélesebb körű ismeretere s egyben kollegiális érzületére vet örvendtes világot, mit az ülés lefolyásáról szóló jsmertetés eléggé illusztrál:

— Fekete József petrozsényi áll. tanító, a „Zsil-járási kör“ elnöke az évi rendes közgyűlést a petrilladeákban áll. iskola tantermben megnyitván;

Nané Aurél petrillai áll. tanító tartott előadást az írva-olvasásról, melylyel meggyőzte kártársait és a jelenvolt tanügybarátokat, hogy a felvetett kérdéssel betátoan foglalkozott s alapos tudással párosult nemes ambíciójának elvitázhatatlan bizonyítékát adta. Praktikus észrevételei közhelyesléssel találkozott.

Fekete József elnök mondotta el ezután magas megnyitó beszédét, melyben különösen kiemelte Nagy Miklós állami tanítónak 30 éves, s ebből a Zsilvölgyben töltött 28 évi tanítói működését, s általános helyesléssel kísért elismeréssel nyilatkozott azon hazafias működéséről, melynek áldásos eredménye az, hogy Petrozsényben hazánk délkeleti határának ezen fontos vidéki központján az újabb generáció már beszédben és érületben magyar, s ezen nagyjelentőségű siker elérésében Nagy Miklós tanítónak elvitázhatatlan és eléggé meg nem hálálható érdeme van.

A kör tagjai egyhangú lelkesedéssel éljeneztek az érdemekben gazdag s gyengélkedése miatt meg nem jelenhetett Nagy Miklós állami tanítót 30 évi tanítói működése örvendtes alkalmából, s őszinte üdvözlétnek és nagyrabecsülésüknek jegyzőkönyvbe iktatását és az illetővel leendő közlését határozták el.

Ezután bejelenti elnök; hogy Bruckner Frigyes, volt bánya társulati tanító a budapesti ágostai ev. egyházközség zene és énekkarvezetőjévé megválasztván a körkötelékből eltávozott s az ekként üresedésbe jött alelnöki állás betöltését kéri.

Egyhangual Vass Imre b. társulati tanító a kör alelnökövé választotta. Egyidejűleg Bruckner Frigyes mint a kör két éven át volt elnökét, s a körnek másfélvázeden át volt buzgó tagját, előmenetele fölötti örömeinek kifejezése mellett üdvözlő s erről jegyzőkönyvi kivonaton értesíti a kör.

Vass Imre aninokzai bányatársulati tanító ezután „a jövő század A. B. C.-jéről tartott nagy érdekű felolvasást; igen szorgalmas és buzgó adatgyűjtést és az adatoknak ügyes csoportosítását ismerte el a kör az előterjesztésben, s azon irány elveket, melyeket hangoztatott általános helyesléssel magáévá tette. Különösen megemlítené tartjuk, hogy a tanítás módszerét az Ó korból levezetve és bizonyító adatokkal támogatva ismertette, s ily uton levonta azon következtetést, hogy a nagy betűk használatára nincsen szükség, a

Juliskának!

Lesz még idő, Oh bár ne lenne,

Hogy fájni fog a múlt neked

Redm gondolvá felsőhajtasz;

Volt egy ki híven szeretett . . .

Fájó szíved vissza vágjod,

Azt a mi most útált: jelen

Vádolvá önmön hiúságod

Zokogni fogsz keservesen . . .

K.—L.

Egy német levél.

Mária Theresia mindenkor tanusított dinasztikus hűségükért messze menő szabadalmakkal jutalmazta meg a Jászokat és Kunokat. Minden Kun község, mező város ezimet és nemesi ezimert használt saját törvényekkel birt és kiterjedt autonómiával.

Ebben az időben volt Föföldy János, Majsa városának főjegyzője. Érdekes egy alak volt, s különösen nevezetes arról, hogy minden élvezetét az evésben találta. A városi tanács főjegyzővé választván, életfogytig tartó hivatalt viselt. Mindenhez értett, csak a közgazgatáshoz és törvénykezéshez nem. Amde oly mulasztásokat, vagy visszaéléseket nem követett el, melyek miatt állásától el lehetett volna mozdítani, jól le-

het úgy a városi tanács, mint a kerületi kapitány szerettek volna erre, ha okot nem, legalább ürügyet találni. Mindenből kifoggyán, — cselhez folyamodtak.

Egy alkalommal ugyan a városi tanács hozott — előzetes és titkos megállapodás szerint, — egy fontos határozatot, melyről a kerületi kapitánynak előterjesztést kellett tenni. A kerületi kapitány, mint felettes közigazgatási hatóság, réttentésen lehordta a tanácsot s megsemmisítette a hozott határozatot. Ezt természetesen tanácsülés elé kellett vinni, a hol az egyik tanácsnok feláll s előterjeszti azon indítványt, hogy a kapitányi rendelkezés sérti a város autonómiáját, azonkívül ok nem gyermekek, hogy, ha mindjárt felettes hatóság is, annyira és oly esúfosan lehordja őket a kapitány; miért is indítványozza, hogy az egész tanács mondjon le.

Egyhangú helyeslés zúgott fel a zöld asztal körül, rögtön megfogalmaztatták a főjegyzővel a lemondást, s mind a 12 tanácsbeli, a főbíró, — a fő és a jegyző aláírták s beküldték a kapitányhoz, a ki 3 nap múlva a helyszínt ment s kéréltő szókall igyekezett kiengesztelni a tanácsot, — kijelentvén, hogy Föföldy János főjegyző lemondását elfogadja, minthogy neki, mint a város közügyei szellemi vezetőjének lett volna kötelessége, helyes propositiót tenni oly irányban, hogy közte és a nemes tanács között ily kellemetlen sürködés ne jöjjön létre.

Föföldy bátyánk akkor kapott észhez, lemondását vissza akarta vonni, de már késő volt, mert a revocálást már nem fogadta el a kapitány.

Igy szabadult meg a nemes város Föföldy bátyánktól, a ki néhány év alatt szép vagyonát is érthe-

tetlen módon tönkre tevén a szomszéd Kun városban alkalmazták kegyelemből, mint díjnokot.

Beállit a kerületi kapitány az előjárósághoz s a kecskeméti ezred parancsnokság feljelentése alapján fegyelmi vizsgálatot tart egy rendkívül fontos és sürgős mozgósítási ügyben, a melyben a felhívás daczára nem történt intézkedés. — A jegyző kijelenti, hogy nincsen az ügyről tudomása, nem érkezett a városhoz. A kapitány felmutatta a jegyző által aláírt leadó levényt.

Erre aztán elkezdtek keresni az iktatóban, a mutatóban. Sehol semmi nyoma.

Föföldy bácsi, (ő mindenkinek bácsi volt) fogadkozott, égre-földre esküdözött, hogy az iktatóba semmi néven nevezendő olyan tartalmu hivatalos levél nem érkezett, a milyenről szó van. Negyven évi közszolgálatára hivatkozva erősíti, hogy szorgalom, pontosság és megbízhatóság tekintetében ellene soha kifogás nem volt, sőt emlékező tehetsége is eszhatatlan arra mérget mer venni.

Mindez nem használt, mért az ügyiratzt elő kellett keríteni és a kapitány nem az ember, a kit szóbeli biztosítással ki lehetett elégíteni. Ujra elővették az iktatót, a mutatókönyvet.

Végre az E. betű alatt ezt a bejegyzést találtak:

„Egy német levél.“

Ez volt a keresett ügyirat, melyre az iktató ráirta: „Nem értem, ad acta.“

Lejárt az ideje annak, hogy ily lakonikus elintézésel irattárba kerüljön egy fontos ügyirat.

mennyiben a kis betűket is lehetne nagyobb alakban írni, vagy nyomtatni ott, a hol most a kis betűktől eltérő alakú nagybetűket használunk. És ezáltal — előadása szerint — sokkal könnyebb volna a tanulókkal megismertetni a betűket, mert nem kellene kétféle, vagyis kis és nagy betűket megismertetni velők.

Ezen nagy horderejű ujjtást czélzó és meggyőző módon előadott ismertetést köszönettel fogadta a kör, s felkérte előadót, hogy a jövő gyűlésen ugyanezen, ügyet újból ismertetni sziveskedjék. mit Vass Imre készséggel meg is ígért. Majd Nánú A. értekezett ügyesen a IV. oszt. tananyagáról.

Végül a keblü ügyek elintézésével kapcsolatosan szóba került a gyermekek fegyelmi büntetése is, mely országszerte élénk érdeklődés mellett képezi a vitakörzést, s ebben az ügyben a vallás és közoktatásügyi minister döntésével kimondott álláspontot tekintni üdvösnek és czélravezetőnek.

A kör elismerést és köszönetet szavazott Fekete József elnöknek az ügyek buzgó vezetéseért, valamint az előadóknak is.

Ezzel a gyűlés d. u. 1 $\frac{1}{2}$ órákor véget ért, s a tagok a Berkovics féle vendéglőbe vonultak közébédre, mely alatt — természetesen — az alkalmi felkészítések el nem maradhattak.

KÜLÖNFÉLEK.

— **Személyi hírek.** Vármegyénk főispánja gr. Bethlen Miklós f. hó 12.-én körünkben időzött s az itteni szolgabírói hivatalnál tartott Piets Lajos főszámvévvél rendszeres vizsgálatot. Mara László Hunyadvármegye alispánja az államépítészeti hivatal főnöke: Lukáts főmérnökkel f. hó 11.-én a petrozsényi járásban lévő állami és megyei utaknál végzett munkálatok felülvizsgálatát végezte.

— **Kinevezés.** Vallás és közoktatásügyi m. kir. Minister a dévai áll. polgári leányiskolához Özv. Molnár Károlynét rendes tanárnővé nevezte ki.

— **A dévai kir. törvényszék vizsgáló bírójává** a m. kir. igazságügyi minister a jövő 1901 évre újból Papp Jenő kir. törvényszéki bírót nevezte ki.

— **Áthelyezés.** A dévai m. kir. pénzügy igazgatóságánál beosztva volt Hoffer Ferencz m. kir. pénzügyi iroda tisztet a m. kir. pénzügyminister Déváról a Szekesfehervári m. kir. pénzügyigazgatósághoz helyezte át.

— **A petrozsényi róm. kath. egyháztanács** ma f. hó 16.-án d. e. 11 órákor ülést tart a plebánia épületben, mely alkalommal a legutóbbi ülés jegyzőkönyve hitelesített, a kántorra vonatkozó püspöki leirat felolvastatik, s folyó ügyek intéztetnek el.

— **Lemondás.** Simon Balázs esküdt s helyettes másodbíró, állandóan Lupénybe költözvén a Petrozsényi községnél viselt tisztviselői állásáról lemondott. Simon Balázs lelkiismeretes buzgósággal végezte állásával járó kötelességét s távozása kétségtelenül veszteség a Petrozsényi közrendészeti adminisztrációra.

— **Himen.** Pny Zsigmond pui nagybirtokos Hátszegben f. hó 9.-én tartotta esküvőjét Özv. Bernát Miklósné leányával Mariskával.

— **Elismerést az érdemnek.** Petrozsény szép számmal képviselt értelmisége s kiváló társadalmi osztálya egy szerény, de áldásos és közhasznú működésért adózott megérdemelt elismeréssel akkor, midőn Nagy Miklós tiszteletére 30 évi néptanítói szolgálata alkalmából a casinóban f. hó 8-án társas vacsorát rendezett, melyen Andreics János bányagazgató, mint a casinó elnöke szép pohárköszöntőben esztelte az ünnepeltnek az itteni viszonyok között közelismerést érdemlő azon hazafias ténykedését, mely hatékonyan hozzájárult ahhoz, hogy diadalmasodott itt a nemzeti eszme, hogy nyelvben és érületben magyarrá lett a Zsilvölgy központja, hogy kulturális haladását az egész ország szinte csodálva elismeri. Ezen siker kivívásának egyik főtevezőjét, Nagy Miklóst éltette. Majd dr. Rosenberg Ignác, mint gondnoksági tag méltatta a jubilánsnak oly hosszú időn át odaadással kifejtett iskola-igazgatói s néptanítói működését, mire az ünnepelt meghatóan megköszönte a nem keresett s a tanítói szerény működésért szokatlan, de annál jobban eső elismerést. Az izletes társas vacsora után még jó ideig együtt maradt a diszes társaság s többször részesíté az ünnepeltet, szeretetének s nagyrabecsülésének őszinte megnyilatkozásával.

— **Pap választás.** Kis Baresa, ev. ref. hitközsége László Zsiga lelkész papjának meghívta, ki a meghívást el is fogadta. Az érdemben gazdag ref. lelkész-

ben a hitközség egy igaz hitbuzgó lelki vezetőt nyert. ki hűvének lelki és anyagi boldogulást bizonyára előmozdítja s mint jó magyar azon fog működni, hogy hívei is azok legyenek

— **Petrozsényi virilitái.** A járási főszolgabíró Petrozsény község legtöbb adófizetőinek névjegyzékét 1901 évre megállapította s szabályszerű kihirdetés utáni közszemlére tétel végett a községi előljárásnak megküldötte. Ezen névjegyzék szerint virilis képviselők lesznek a jövő évben: 1. A salgotarjáni köszénbánya részv. társ. 2. M. kir. bányászati kincstár. 3. Steiner Vilmos. 4. Kendeffy K. 5. Andreics János. 6. Marek Mór. 7. Baresay István. 8. Stern Adolf. 9. Ullmann Lipót. 10. Pick Samu. 11. Dr. Rosenberg Ignác. 12. Grausam Károly. 13. Papp Sándor. 104. M. kir. államvasutak (Budapest) 15. özv. Györke Ferencz. 16. Jakabfi Rezső. Ezen névjegyzék 5 napig közszemlére kitétetik s az arra vonatkozó észrevételek a következő 5 nap alatt adandók be. Felhívjuk reá az érdekeltek figyelmét megjegyeznünk, hogy a legtöbbet fizető virilis képviselő adója 45541 kor. 88 fill. és a legkisebb 388 kor. 98 fillér. Kapcsolatosan megemlítjük, hogy a nagyközséggé szervezkedéshez a legtöbb adót fizető képviselők névjegyzékének kiigazításával az első lépés megtétele s a mennyiben a községi választók névjegyzéke szintén meg van állapítva, semmi akadályja sincsen annak, hogy a nagyközséggé szervezkedés annyi vajadás után valahára tényné váljék. Értesülésünk szerint a választás alásó képviselők másik fele része még ezen hó folyamán szintén megválasztatik s ezt követőleg az általános tisztújítás is megejtetik. Ha azonban, népszámlálásra való tekintettel esetleg a szervezkedés kersztül vihető nem lenne, a jövő hóban ugy a képviselő választás, mint a tisztújítás meg fog ejtetni. Valahára!

— **Közigazgatási bizottsági gyűlés** volt f. hó 10.-én Grf. Bethlen Miklós főispán elnöke alatt Déván a vármegye házában, mely alkalommal a szak előadók jelentései tudomásul vétettek, s előterjesztéseik határozattá emeltettek. Különös említést érdemlő ügy nem fordult elő.

— **Segédjegyző választás Vulkánban.** A vulkáni körjegyzőségnek két segédjegyzői állás van rendszerezve s e pedig akként, hogy az egyik a székhelyen, másik mint anyakönyvvizető Lupényben végzi a hozzá utalt teendőket s így ez több tekintetben mint önálló közigazgatási közök közvetíti az állami adminisztrációt. A lupényi segédjegyzői állás tölthetett be f. hó 10.-én nagy érdeklődés mellett Vulkánban a körjegyzőség székhelyén. A meghirdetett pályázat folytán, miként már jeleztük, 18 okleveles jegyző, köztük több önálló körjegyző pályázott. A választást vezető Buda Károly járási főszolgabíró mindazokat jelölte, a kik iránt érdeklődést tapasztalt s így — bár törvényszerint csak hármat tartozott volna — nyolcz pályázót kandidált s ezek közül a választásra jogosult 14 szavazatból 62 szavazattal Klein Jakab, a lupényi segédjegyzői állásra helyettesített vulkáni segédjegyző választott meg, ki a választó közgyűlés színe előtt a törvényben előírt hivatalos esküt a főszolgabíró kezébe azonnal letette s ezzel állásába beiktatott. A választás befejeztével Vulkánban, majd este Lupényban volt nagy áldomás, melyen szerencsét kívántak a megválasztottnak, melyhez mi is csatlakozunk.

— **A hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat** f. hó 16.-án d. e. 10 órákor kezdődőleg Déván a nemzeti casino nagytermében 21. évi rendes közgyűlést megtartotta.

— **Népszámlálás** lesz jövő év első 10 napján az egész országban. Erre nézve a petrozsényi járásban nagyban folynak az előkészületek. Folyó hó 14.-ére értekezletre hívta egybe a járás főszolgabírójára a Zsilvölgy összes előljárait és a számláló biztosokat, kik az összeírást meg fogják ejteni s az e czélra szolgáló űrlapok kitöltése körül követendő egyöntetű eljárást megbeszélték. Petrozsény 11 kerületre osztatik s ugyanennyi népszámlálási biztos fogja az összeírást eszközölni. Ez a fontos állami funkció az adóztatást nem érinti s kizárólag statisztikai szempontból eszközöltetik. A község tájékoztatása végett legközelebb ismertetni fogjuk azon feladatot, mely az összeírás alkalmából a községre hárul. Egyelőre jelezzük, hogy Petrozsény egész területén a házak, a lakhelyek egészen új fali számot nyernek. Ezuttal csak annyit jegyzünk meg, hogy helyesen tennék a lelkészek s tanítók, szóval mindazok a kik a köznéppel érintkeztek, hogy ha figyelmeztetnek a községet arra, miszerint a valódi tényállásnak megfelelő adatok hű bemondásának a köz-

teherviselést illetőleg semmi következménye sem leend.

— **Fuvola hangverseny** volt a Wágner szálloda nagytermében f. hó 9.-én este. Kevés számú, de intelligens közönség gyönyörködött Weinbaum nagy preéztizással előadott szép fuvola-produkcióiban. A kedvezőtlen esős idő is hozzájárulhatott ahhoz, hogy sokan elmaradtak olyanok, kik a zene iránt érdeklődni szoktak. Azok azonban, kik hallották a nagy rutinnal s még nagyobb hatással előadott remegzeneműveket, megérdemelt elismeréssel adóztak a hangversenyző virtusnak. Weinbaum Keresztély a m. kir. operának volt szoló-fuvolistája s itteni hangversenyzése bizonyossága annak, hogy kiváló zenei tudással és készséggel rendelkezik. A műsört részletesen nem ismertetjük, egyedül annak megemlítésére szorítkozunk, hogy a „Repülj fecském“ művészi futamai és variációival elragadta a közönséget annál is inkább, mert ezen remek zene kompozíciót eddig csak hegedű virtúozok produkálták.

— **Időjárás.** A hosszú ősz után beköszöntött folyó hó 12.-én az első fagy, tulságos hideg nem volt de a sár megfagyott és legalább nem kénytelenítettünk loconban járni keln. A csekélyebb vizek annyira befagytak, hogy az iskolás gyermekek kedvteliséssel csúszkálhatnak a jégen s a szülők nem nagy öröme rongálhatják cipőiket. A koresolyasport kedvelői is hozzá láttak a jegypálya rendezéséhez és a szervezkedéshez.

— **Üdvös útítás.** A jövő évi ujencsozásra vonatkozó törvényjavaslatot a hovédelmi minister már a képviselőház eléterjesztette mely a többek között azon örvendetes útítást tartalmazza, hogy a sorozó bizottság által valamely fogyatkozás megűgyelése végett katonai kórházba rendelt állításkötelesek szállítása, élelmezési és gyógyítási költségeit ezentul nem a berendelt védkötelek avagy vagyontalanság esetén hozzátartozói hanem a katonai kincstár viseli, kivéven azon esetet, midőn beigazoltatik, hogy a kórházba rendelt védkötelek a betegséget szinlelte. Ezen költségek fűdözéséről a m. kir. honvédelmi minister a jövő évi költségvetés keretében gondoskodott.

— **Termelési kísérletek hazánkban.** Zichy Jenő gróf vetette föl, hogy a kínai tea termelésével kísérleteket kellene végeztetni. Noha kevés a valószínűség, hogy a szabadban e meleg éghajlatu növény termelhető, Darányi földmívelésügyi minister elrendelte, hogy Tifliszből rendeltessék teafa-csemete, mely a legjobb állapotban megérkezett és az összes állami kertgazdaságok fogják kísérletképpen elűtteni.

— **Szilveszter estély.** Az urikány-zsilvölgyi magyar közönség részvénrtársaság tisztviselőinek casinoja folyó évi december hó 31.-én este fél 9 órai kezdettel zártkörű szilveszter-estélyt rendez, melyre a meghívók legközelebb szétküldetnek. Belépti-díj: személy- vagy családonként 3 korona. Ezen élvezetesnek ígérkező estélyre felhívjuk az érdekeltek figyelmét.

— **Róman szőlő — román szilva.** Az idegen borok beözönlése ellen a magyar gazdák körében a legerősebb mozgalom indult meg. Melynek tárgyát a román szőlővel üzőtt visszaélések megtorlása és megakadályozása fogja képezni. Itt említjük meg, hogy az idén Romániából nem csak szőlőt, hanem szilvát is nagy mennyiségben hoztak be a határon vámmentesen s abból idebenn sok ezer hektoliter szilvapálinkát főztek, ami a szeszkereskedőknek igen tetemes károkat okozott.

Szerkesztői üzenetek.

— **Lupénynak.** Nagyon sajnáljuk, hogy az ünnepélyes aktusról olvasóinknak nem refelálhattunk, de ez rajtunk kivüleső azon okból történt, mert sem rendes tudósítónk sem más értesítést nem küldött. Zsenge lapunk külön tudósítókat a vidékre nem küldhet, sem ott nem tarthat s eléggé sajnáljuk, hogy Lupény fejlődésének azon jelentőségteljes bizonyítékát képező mozzanatról szélesebb körre terjedő tudósításhoz az adatokat senki be nem szolgáltatta. Másból egészen más szempontból fogják fel azt a szolgálatot, melyet a hírlapírás a közérdeklődés felkeltése érdekében tesz. Itt azonban — úgy látszik — ignorálják azt az igazságot, hogy a miről az újság hallgat, arról a nagy közönség sem vessz tudomást.

HIRDETÉSEK:

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani különösen a közelgő *karácsonyi* és *ujévi* ünnepek alkalmára dúsan berendezett cukrázdámat különösen is:

Tea sütemény saját, készítmény kilója 4 kor.
Csemege mézes-sütemény csomagolva, csomónként ára 50 fillér. **Valódi pozsonyi mákos** és **diós patkó**. Rendelés szerint 1—4 koronáig. **Karácsonyfa-diszitmények**, saját készítmények, különböző minőségben.

Nagy választék *karácsonyi* és *ujévi* ajándéknak igen czélszerű *cukorkák* és különböző megfelelő tárgyak.

Becsés pártfogásért esdekel:
Czihovszky Ferencz
cukrász.

Mosó-intézet.

Petrozsény főutczáján 325 szám alatt
mosó-intézetet

nyitottam s elvállalok minden nemű fehérnemű mosást, vasalást a legjutányosabb árak és felelőség mellett.

Azon biztosítással, hogy az e tekintetben legmesszebb menő igényeket is kielégítendém az érdekeltek szíves pártolását kérem

kiváló tisztelettel:
Bukri Istvánné.

Legelőszőbb beszerzési forrás jó óráknak 3 évi írásbeli jótállással.

Konrád János

óragyár és aranyárak szállításiháza
BRÜX (Csehorország)

ajánlja legszigorubb kezességű 15 év óta legjobb hírből álló gyártmányait.

Órák, arany- és ezüstárakban

A czég a cs. és kir. bíródnmi sással van kitüntetve. Birtokosa arany és ezüst kiállítási érméknek, valamint ezekre menő írásbeli elismerő leveleknek. Az összes áruk a cs. kir. fémjelző hivataltól vannak felülvizsgálva és fémjelezve. Megnemfelelő becsérélve vagy kívánatra a pénz visszaszolgáltatva lesz; ennélfogva minden kockázat ki van zárva.

Valódi ezüst remt. óra frt 5.80, duplafedelű frt 7.75, jó nickel remt. óra frt 3.75; ezüst női remt. óra frt 7.75; valódi 14 kar. arany női remt. óra frt 14.—, arany gyűrűk drbja frt 2.25.

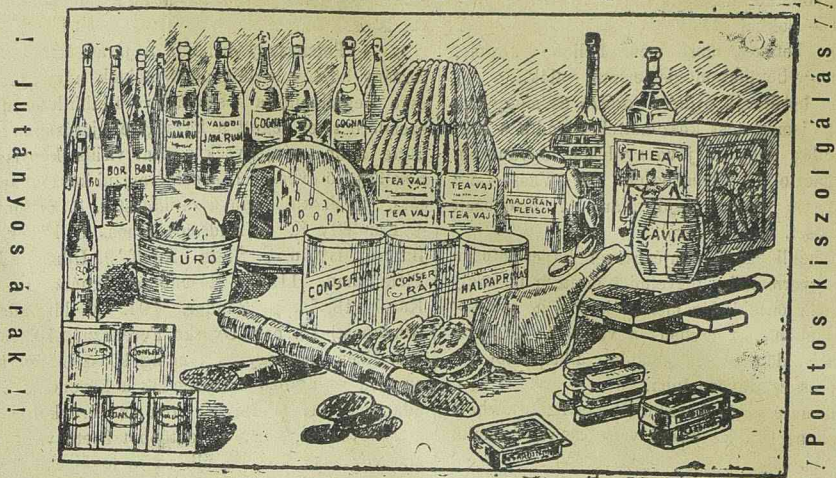
Valódi ezüst panczél-lánczok es. és kir. fémjelzéssel 30 cm, hosszú 15 gr. nehéz súlyú frt 1.20, 20 gr. súlyú frt 1.50, 30 gr. súlyú frt 2.20.

Fizetés fejében bármely országbeli levélbélygek is elfogadtnak.

A szállítás utánvét vagy az összeg előleges beküldése ellenében történik.

Gazdagon illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Legelőszőbb beszerzési forrás!!

Petrozsény főutczáján, a MALEAHID mellett lévő SZOKOL-féle házban

fűszer és vegyeskereskedést

nyitottam s ezen üzlet körébe tartozó árukkal dúsan felszereltem.

Midőn ezt a n. é. közönség becses tudomására hozni bátorkodom, tiszteletteljesen kijelentem, hogy főtőrekvésem, a kívánalmaknak teljesen megfelelő árucikkek legpontosabb kiszolgálásával a nagyérdemű közönség tisztelettel kéri kegyes pártolását kiérdemelni.

3—4

KOZÁK LAJOS.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

A közelgő karácsonyi és ujévi ünnepek alkalmából a legbecsesebb és a legfokozottabb igényeket is kielégítő ajándék-tárgyak PETROSÉNYBEN

KOHN KATALIN

kereskedésben kaphatók, hol: üveg-, porcelán-, kinaezüst- s érczárak, gyermekjátékok, szalondisztárgyak, remek kicéltű képek, tükrök egyszerű s díszes lámpák, evőeszközök s konyha felszerelési s egyéb házszerűségi cikkek és díszmű áruk a legdusabb választékban, a legjutányosabb áron kifogástalanul kiszolgáltatnak.

Az érintett áruk beszerzésénél, dúsan felszerelt kereskedésének figyelembe vételét és a n. é. közönség szíves pártolását kéri:

3—4

Kohn Katalin.

Petrozsény, főutca.

Képkeretek s táblaüveg.

HAZAI IPAR!

Wein Károly és Társai

szőlőgyár, KÉSMÁRK
elismert hírneves

Szepességi vászon

és

Damaszk árui

minden nagyobb üzletben kaphatók.

Gyáraiból származó minden darab áru

ezen védjeggyel van ellátva.

HAZAI IPAR!